

Zlato 21.veka

Ruda jadarit otkrivena je 2004. godine u ležištu "Jadar" kod Loznice i kao takva je jedinstvena u svetu.

Korisne komponente ove rude su litijum i bor i upravo zbog litijuma predstavljaju glavno interesovanje kompanije Rio Tinto.

Prema rečima Dragane Đorđević, koja je u gostovanju na TV Prva, pojasnila da se litijum eksploatiše u svetu tako da je

- oko 70 % u skladištima u južnoj americi slane vode do kojih je lako dopreti
- oko 24% pegmatiti čvrste stene

Dok se u nalazištu nadomak Loznice nalazi 10 % od ukupno istraženih resursa litijuma u celom svetu.

Litijum je neophodan za izradu litijum-jonskih baterija koje se koriste za skoro sve uređaje koji zahtevaju punjenje električnom energijom: telefoni, računari, električna vozila. Ove baterije imaju produžen rok trajanja i koriste se za skoro sve u svakodnevnom životu.

Upravo je to glavni razlog zbog kog su kompanije poput Rio Tinta ali Vlada nekih zemalja u konstantnoj potrazi za novim rezervama ovog "zlata 21. veka". Prema najnovijim podacima sa sajta mining.com, cene litijuma su vrtoglavo porasle u 2021. godini za čak 88% što iziskuje ogromnu potražnju za novim iskopavanjem ove rude. U Kini je potražnja za litijum-gvožđe-fosfatnim baterijama u velikom porastu što će doprineti da cena litijuma nastavi da raste.

Dragana Đorđević sa instituta za hemiju tehnologiju i metalurgiju, koju su meštani Mačvanskog kraja pozvali na predavljanje projekta za eksploataciju od strane Rio Tinta, govorila je u emisiji na TV Prva i istakla nekoliko glavnih kako ona kaže „sumnjivih“ tački.

Količina vode koja će se koristiti, i zašto ne iz Jadra nego iz Drine

Na pitanje koje je postavila na zvaničnom prezentovanju projekta, koliko vode će se utrošiti na iskopavanje i ekstrahovanje litijuma iz jadarita nije dobila odgovor jer je to poslovna tajna. Prema njenim rečima u opštinskim dokumentima stoje podaci da će kompanija Rio Tinto iz Drine uzimati 3.000 m³ vode a u reku varacati za 50% više, što je za nju jasan znak da će se natrag u Drinu vraćati otpadne i toksične materije.

Margareta Milosavljević, viši savetnik za zaštitu životne sredine kompanije Rio Tinto, odgovorila je na ove navode i istakla da je prostornim planom predviđeno 1000m kubih iz priobalja Drine, koje naziva već degradiranim i zagađenim, od strane kompanija koje su prethodno vadile šljunak.

Tehnologija je još tajna

Prema rečima Dragane Đorđević, rudne stene (poput nalazišta kod Loznice) zahtevaju komplikovan proces prerade uz korišćenje velike koncentracije sumporne kiseline i to donosi efikasnost u ekstrakovanju litijuma od 75%. Da bi se efikasnost povećala, u proces se dodaje fluorovodonična kiselina. U toku ovog procesa se formira gas, silicijum tetra fluorid koji je veoma opasan i toksičan i ne postoji način kojim bi se njegovo emitovanje u atmosferu sprečilo.

To praktično znači da će lokalno stanovništvo biti izloženo trovanju otrovnim gasom. Viša savetnica za zaštitu životne sredine kompanije Rio Tinto tvrdi da je tehnologija za proizvodnju i preradu jadarita jedinstvena u svetu, da će se obavljati u skladu sa zakonima RS i EU. Tvrdi da se sumporna kiselina neće koristiti ali na pitanje koja tehnologija će se koristiti u rudniku Rio Tinto, javnost ostaje bez odgovora.

Izvor: luftika.rs